

X

2039

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਵਿਆ ਪ੍ਰਾਣੀ

SCIENCE (Theory)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Morning Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 70

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਅਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸਾ-ਕੋਡ/ਪੈਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਮਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾ-ਕੋਡ/ਪੈਪਰ-ਕੋਡ
05/C ਚੁਕ੍ਹ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ !
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 26 ਪੰਨੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਠੀਕ ਕੁਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਹੌਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਸਾਰੇ ਭਾਗ ਚੁਕ੍ਹੀ ਹਨ ।
- (v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 4 ਭਾਗਾਂ (ਉ. ਅ. ਇ. ਸ) ਵਿੱਚ ਵੈਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।
- (vi) ਭਾਗ-ਉ ਦਾ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-1 ਅੰਕ, ਭਾਗ-ਅ ਦਾ 2-2 ਅੰਕ, ਭਾਗ-ਇ ਦਾ 3-3 ਅੰਕ ਅਤੇ
ਭਾਗ-ਸ ਦਾ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ।
- (vii) ਭਾਗ-ਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26, 27 ਅਤੇ 28 ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ, ਭੁਲ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
ਕਰਨੇ ਹਨ ।
- (viii) ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਛੁਕਵੇਂ ਦਿਓ । ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕਿਤ ਕਿਤਰ ਬਣਾਓ ।
- (ix) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤੇ ਥਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਣਗੇ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਕੇਵਲ ਲੋੜੀਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ ।

ਭਾਗ-ਉ

ਅੰਕ : 5

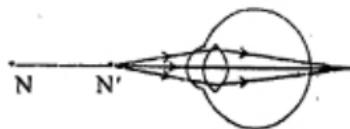
1. ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤਾਪ ਨਿਵਾਸੀ ਕਿਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ?

1

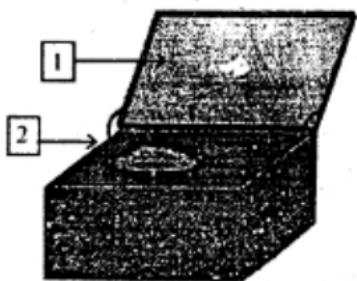
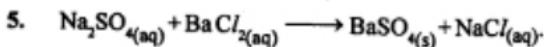
2. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵ-ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ?

3. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਖ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਦੋਸ਼ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ?

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਿੱਤਰ ਵਿੱਚ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰੋ।

 $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$

ਉਪਰੋਕਤ ਰਸਾਇਣਕ ਸਮੀਕਰਣ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸਾਇਣਕ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ?

(ਉ) ਸੰਯੋਜਨ ਕਿਰਿਆ

(ਅ) ਅਧਾਰਟਨ ਕਿਰਿਆ

(ਇ) ਵਿਸਥਾਪਨ ਕਿਰਿਆ

(ਸ) ਢੂਹਰਾ ਵਿਸਥਾਪਨ ਕਿਰਿਆ

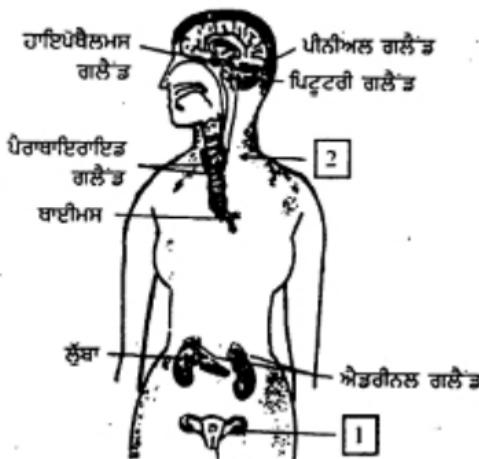
ਭਾਗ-ਆ

ਅੰਕ : 20

6. ਦੋ ਨਿਵ੍ਵਿਗਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਈਨੈਪਸ ਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

2

7. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ **1** ਅਤੇ **2** ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰੋ।

$$1+1=2$$

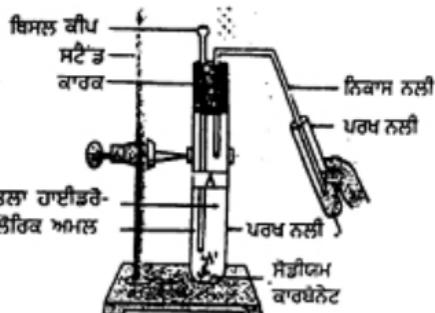
8. ਦੇ ਮੀਟਰ ਫੈਕਸ ਦੂਰੀ ਵਾਲੇ ਅਵਤਲ ਲੈੱਜ ਦੀ ਸਕਤੀ ਪਤਾ ਕਰੋ।

$$2$$

9. ਚੁਬਕੀ ਖੇਤਰ ਰੈਖਾਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ।

$$2$$

10. ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰਖ-ਨਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਿਆ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਰੌਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ? ਇਹ ਰੌਸ ਚੂਨੇ ਦੇ ਪਾਣੀ/ਕੈਲਸੀਅਮ ਹਾਈਡਰਾਕਸਾਈਡ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਿਆ ਕਰਦੀ/ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਂਦੀ ਹੈ ?

$$1+1=2$$

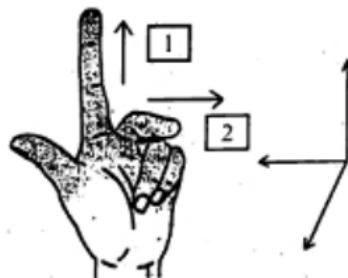
11. ਪਿੱਲੇ ਅਤੇ ਤਾਂਥੇ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹੀ ਅਤੇ ਥੱਟੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ?

$$2$$

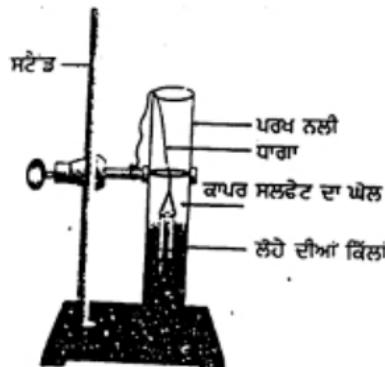
12. (i) ਬਿਊਟੇਨ ਦਾ ਅਨੁ ਸੂਤਰ ਲਿਖੋ।
(ii) ਪ੍ਰੈਨਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ।

$$1+1=2$$

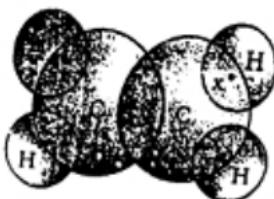
13. ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦਾ ਸੈੰਡਲੀਡ ਆਖਰਤ ਨਿਯਮ ਲਿਖੋ ।
14. ਅਧ੍ਯਾਤਮਿਕ ਆਵਰਤੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਾਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਸਮੇਂ
 (i) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਆਕਾਰ ਅਤੇ
 (ii) ਧਾਰਵੀ ਗੁਣ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ? 1+1=2
15. ਉੱਚ ਸੈਗਾਠਿਤ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਹਿਨ ਤੰਤਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਘੱਟਕ ਹਨ ? ਅਜਿਹੇ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸੂਣਾਂ ਦਾ ਵਹਿਨ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1+1=2
- ਭਾਗ—੯
16. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਨਿਯਮ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ? ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰੋ । ਅੰਕ : 30

17. ਸ੍ਰੀਕਮਾਂਦਿਤ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਸੈਮੇ ਦੇ ਗੁਣ ਲਿਖੋ । 3
18. ਨਿਖੇਤ੍ਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਤ੍ਰਕ ਦੀ ਕੀ ਹੁੰਮਿਕਾ ਹੈ ? 1+2=3
19. ਅਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਥੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸੁਧਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ? 3
20. ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਦਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਪਰਖ ਨਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਘੋਲਾ/ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮੀਕਰਣ ਦੇ ਕੁਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । ਘੋਲ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਂਦਾ ਹੈ ? ਮੇਥਾ/ਕਿੱਲਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਂਦਾ ਹੈ ? 3

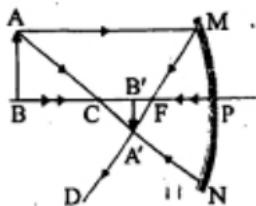

21. ਹੇਠਾਂ ਇੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗੈਗਿਕ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਇਕਹੋ ਸਹਿਸੌਫੇਜੀ ਬੰਧ ਹਨ ? ਇਹ ਯੈਗਿਕ ਕਾਰਬਨਿਕ ਯੋਗਿਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਲੜੀ ਦਾ ਹੈ ?

1+1+1=3

22. ਆਕਸੀ ਸਾਹ ਕਿਹਿਆ ਅਤੇ ਅਣਾਕਸੀ ਸਾਹ ਕਿਹਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੰਨ ਐਤਰ ਲਿਖੋ। 3
 23. ਪਹਾੜ ਕੀ ਹਨ ? ਇਹ ਜੀਵ-ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੀ ਦਰਸਾਏ ਹਨ ? 1+2=3
 24. ਹੇਠਾਂ ਇੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਦਰਪਣ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ? ਦਰਪਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵਸੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕਿੰਥੇ ਰਖਿਆ ਹੈ ? ਪ੍ਰਤੀਲਿਪਿ ਦੇ ਲਛ੍ਹਣ ਲਿਖੋ। 1+1+1=3

25. ਆਸਮਾਨ ਦਾ ਰੈਗ ਨੀਲਾ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ? 3
 ਭਾਗ-ਸ
 ਅੰਕ : 15

26. ਛੁੱਲ ਦੀ ਲੰਬਾਤਮਕ ਕਾਟ ਦਾ ਅੰਕਿਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਛੁੱਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 2+3=5
 ਜਾਂ

ਕਿਸੇਰ ਅਵਸਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲੁੜਕੀਆਂ (ਕੁੜੀਆਂ) ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਏ ਹਨ ? 5

27. ਓਹਮ ਦਾ ਲਿਕਾਮ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਟ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ। 2+3=5
 ਜਾਂ

- (ਉ) ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਚਾਲਕ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ। 2

(ਅ) ਘਰੋਲੂ ਬਿਜਲੀ ਸਰਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਸੈਕੰਡਨ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ? 3

28. ਧਾਤਾਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਭੈਂਡਿਕ ਅਤੇ ਦੋ ਰਸਾਈਟਿਕ ਗ੍ਰਾਣ ਲਿਖੋ। 5

ਜਾਂ

(ਉ) ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਜੀਗਾ ਲੱਗਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਦੇ ਤਿੰਨ ਢੰਗ ਲਿਖੋ। 3

(ਅ) ਅਜਿਤੀ ਅਧਾਤ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ ਜੋ

(i) ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸੁਚਾਲਕ ਹੈ

(ii) ਚਮਕੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 2

(Hindi Version)

- नोट :**
- (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड बाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 05/C अवश्य लिखें।
 - (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 26 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
 - (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
 - (iv) प्रश्न पर 4 भागों (क, ख, ग, घ) में बांटा गया है।
 - (v) सारे भाग जूसरी हैं।
 - (vi) भाग-क का प्रत्येक प्रश्न 1-1 अंक, भाग-ख का 2-2 अंक, भाग-ग का 3-3 अंक, तथा भाग-घ का 5-5 अंकों का है।
 - (vii) भाग-घ के प्रश्न नं० 26, 27 और 28 में से एक-एक प्रश्न का उत्तर दीजिए, कुल तीन प्रश्न करने हैं।
 - (viii) उत्तर संक्षिप्त एवं उचित हों। आवश्यकता अनुसार अंकित वित्र भी बनाएं।
 - (ix) प्रश्न-पत्र में बने वित्रों को उत्तर पुस्तिका पर बनाने की आवश्यकता नहीं। केवल उचित उत्तर लिखें।

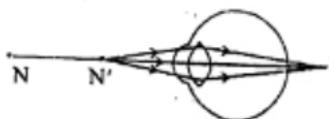
भाग-क

अंक : 5

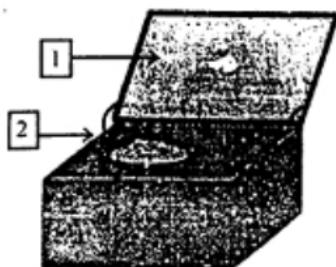
1. स्वसन किया को ऊप्पा-दोपी अभिक्रिया क्यों कहते हैं ?
2. नीचे दिए गये वित्र में जीव-विकास के दृष्टिकोण से वित्र में दिखाए अंग किस प्रकार के अंग हैं ?

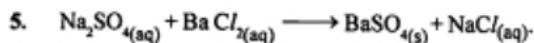
3. नीचे दिए गये वित्र में आँख का कौन-सा दोष दिखाया गया है ?

4. नीचे दिए गये चित्र में **1** तथा **2** को अंकित करो।

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$$

उपरोक्त रासायनिक समीकरण किस प्रकार की रासायनिक अभिक्रिया का उदाहरण है ?

(क) संयोजन अभिक्रिया	(ख) वियोजन अभिक्रिया
(ग) विस्थापन अभिक्रिया	(घ) द्विविस्थापन अभिक्रिया

1

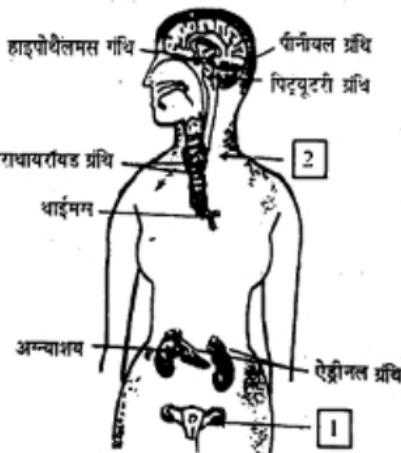
भाग-ख

अंक : 20

6. दो तत्रिका कोशिकाओं (न्यूरोन) के मध्य अन्तर्ग्रथन (सिनेप्स) में क्या होता है ?

2

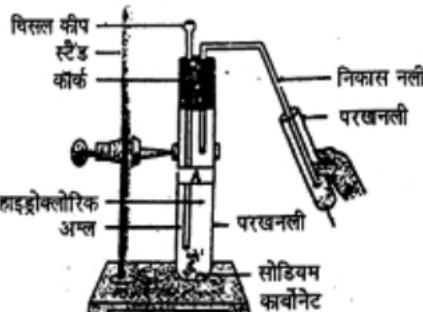
7. नीचे दिए गये चित्र में **1** तथा **2** को अंकित करो।

$$1+1=2$$

8. दो मीटर फोकस दूरी वाले अवतल लैंस की शक्ति पता करो ।
 9. चुम्बकीय हेत्रीय रेखाओं के गुण लिखो ।

10. सामने वित्र में दिखाई गई परखनली में रासायनिक अधिक्रिया के दौरान कौन-सी गैस पैदा हो रही है ?
 यह गैस चूने के पानी कैलिंगम हाइड्रोक्साइड से किस तरह किया करती है ?

11. पीतल एवं ताँबे के बर्तनों में दही एवं खट्टे पदार्थ क्यों नहीं रखने चाहिए ?

12. (i) ब्लूटेन का आणविक सूत्र लिखो ।
 (ii) प्रोपेनल की संरचना का रेखा वित्र बनाओ ।

13. तत्त्वों के वर्गीकरण का मेंडलीफ आवर्त नियम लिखो ।

14. आचुनिक आवर्त-सारणी में किसी समूह (शुप) में ऊपर से नीचे जाते समय (i) परमाणुआकार तथा
 (ii) धात्वीय गुण कैसे बदलते हैं ?

15. उच्च रूप से संगठित पौधों में परिवहन तन्त्र के कौन से घटक हैं ? ऐसे पौधों में पानी तथा खनिज लवणों का परिवहन कैसे होता है ?

1+1=2

2

1+1=2

2

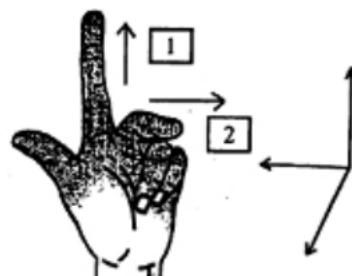
1+1=2

1+1=2

भाग-ग

अंक : 30

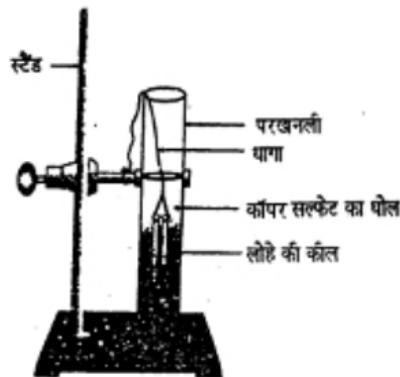
16. नीचे दिए गये वित्र में कौन-सा नियम दर्शाया गया है ? इस नियम के अनुसार 1 तथा 2 को अंकित करो ।

1+1+1=3

17. ऊर्जा के आदर्श स्रोत के गुण लिखो। 3
18. विघटक क्या होते हैं ? परिवर्तन में विघटकों की क्या भूमिका है ? 1+2=3
19. अपने घर को पर्यावरण भित्रवत् बनाने के लिए आप उसमें कौन-कौन से परिवर्तन का सुझाव दे सकते हैं ? 3

20. सामने दिए गये चित्र में दर्शाई परखनली में हो रही रासायनिक क्रिया को समीकरण के रूप में लिखो।
धोल/विलयन के रूप में किस प्रकार परिवर्तन होता है ?
लोहे की छीतों के रंग में क्या परिवर्तन होता है ?

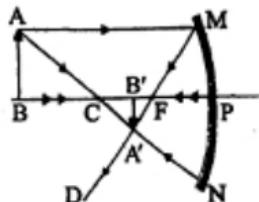
3

21. नीचे दिए गये चित्र में दर्शाए गए यौगिक का नाम लिखो। इस यौगिक में कितने इकहरे (Single) सहसंयोजी बन्ध हैं ? यह यौगिक किस कार्बनिक शृंखला का है ? 1+1+1=3

1+1+1=3

22. वायरीय और अवायरीय श्वसन में तीन अन्तर लिखो। 3
23. जीवाशम क्या होते हैं ? वह जीव विकास की प्रक्रिया के बारे में हमें क्या बताते हैं ? 1+2=3
24. नीचे दिए गये चित्र में कौन-सा दर्पण दिखाया गया है ? दर्पण की तुलना में वस्तु कहाँ रखी है ? बन रहे प्रतिविम्ब के लक्षण लिखो। 1+1+1=3

25. आसमान का रंग नीला क्यों दिखाई देता है ?

भाग-प्र

अंक : 15

26. पुष्प की लम्बातम्क काट का अंकित चित्र बनाकर पुष्प के फिल्न-फिल्न भागों का वर्णन करो।

2+3=5

अध्यवा

किशोर अवस्था के दौरान लड़कियों में कौन-कौन से परिवर्तन आते हैं ?

5

27. ओहम का नियम लिखो। इसे प्रयोगशाला में प्रयोगात्मक रूप से सिद्ध करने के लिए एक परिपथ चित्र बनाओ।

2+3=5

अध्यवा

(क) विद्युत धात्वक क्या होते हैं ? दो उदाहरण दो।

2

(ख) घरेलू विद्युत परिपथों में शृंखला संयोजन का उपयोग क्यों नहीं किया जाता ?

3

28. भातुओं के तीन भौतिक तथा दो रासायनिक गुण लिखो।

5

अध्यवा

(क) सोहे को जंग लगने से बचाने के लिए तीन ढंग लिखो।

3

(ख) ऐसी अचातु का उदाहरण दो जो

(i) विद्युत की सुधालक हो

2

(ii) चमकीली हो।

(English Version)

- Note :* (i) You must write the subject-code/paper-code 05/C in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 26 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) Question paper will comprise of 4 Parts A, B, C and D.
- (v) All Parts are compulsory.
- (vi) Each question of Part-A carries 1 mark, Part-B carries 2 marks, Part-C carries 3 marks and Part-D carries 5 marks.

- (vii) Out of question number 26, 27 and 28 of Part-D, attempt one question each. total 3 questions are to be attempted.
- (viii) Answers should be brief and to the point. Also draw a labelled diagram where required.
- (ix) Diagrams/Figures in the question paper need not to be drawn on answer book. Only write suitable answers.

Part-A

Marks : 5

1. Why is respiration called an exothermic reaction ?

1

2. In the diagram shown below what type of organs are shown in relation to evolution ?

1

BAT

BIRD

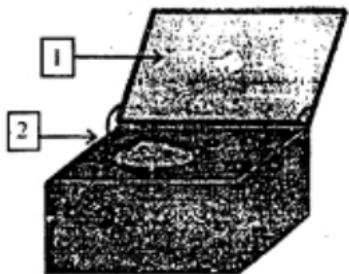
3. Which defect of the eye is shown in the figure given below ?

1

4. Label **1** and **2** in the given figure.

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$$

The above chemical equation is an example of which type of chemical reaction ?

- (a) Combination reaction (b) Decomposition reaction
 (c) Displacement reaction (d) Double Displacement reaction

Part-B

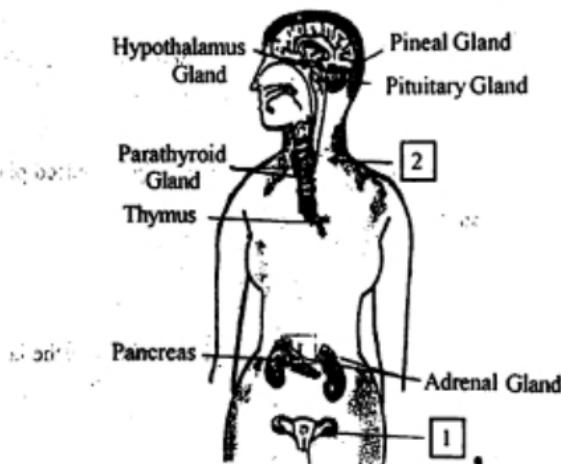
Marks : 20

6. What happens at the synapse between two neurons ?

1

7. Label **1** and **2** in the figure given below :

2

1+1=2

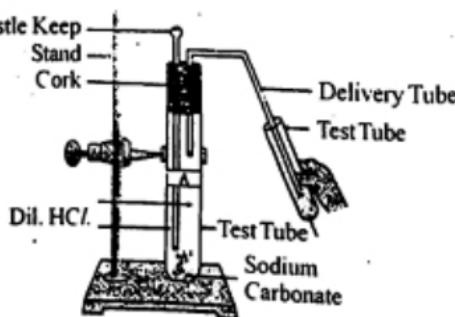
8. Find the power of a concave lens of Focal length 2 (two) metres.

2

9. Write characteristics of magnetic field lines.

2

10. Which gas is being produced during reaction in the test tube ? How does this gas react with Calcium Hydroxide / Lime water ?

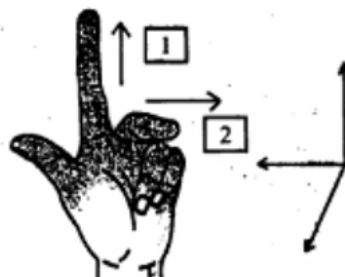
1+1=2

11. Why should curd and sour substances not be kept in brass and copper utensils/vessels ? 2
12. (i) Write molecular formula of Butane.
 (ii) Draw the structure of Propanal. 1+1=2
13. Write Mendeleev's Periodic law of classification of elements. 2
14. How do
 (i) Atomic size and
 (ii) Metallic character, change in a group of Modern Periodic table on going top to bottom. 1+1=2
15. What are the components of the transport system in highly organised plants ? How does the transport of water and mineral take place in such plants ? 1+1=2

Part-C

Marks : 30

16. In the figure which law is shown ? Label 1 and 2 in relation to the law shown.

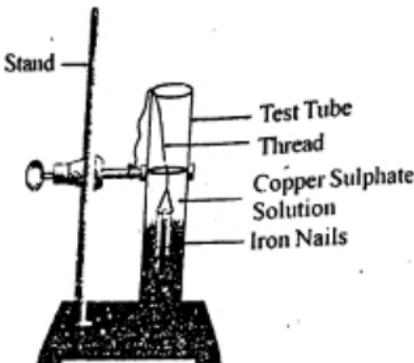

1+1+1=3

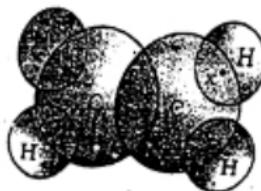
17. Write characteristics of an ideal source of energy. 3
18. What are decomposers ? What is the role of decomposers in the ecosystem ? 1+2=3
19. What changes would you suggest in your home in order to be environment friendly ? 3

20. Write a chemical equation for the reaction taking place in the test tube.

How does the colour of solution change? What is change in colour of iron nails?

21. Name the compound shown in the figure. How many single covalent bonds are present in it? To which series of Hydrocarbons does this compound belong?

$$1+1+1=3$$

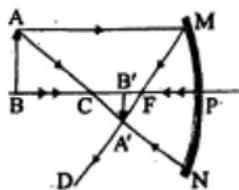
22. Write three differences between Aerobic and Anaerobic respiration.

23. What are fossils? What do they tell us about the process of evolution?

$$1+2=3$$

24. Which mirror is shown in the diagram? Where is object placed in relation to the mirror? Write characteristics of the image formed:

$$1+1+1=3$$

25. Why does the colour of the sky appears blue?

$$3$$

Part-D

Marks : 15

26. Draw a labelled diagram of vertical section of a flower and explain its various parts. 2+3=5
 or
 What changes are seen among the girls during adolescent age / puberty ? 5
27. Write Ohm's law. Draw a circuit diagram to prove it experimentally in the laboratory. 2+3=5
 or
 (a) What is a conductor of electricity ? Give two examples. 2
 (b) Why is series arrangement not used in domestic circuits ? 3
28. Write three physical properties and two chemical properties of metals. 5
 or
 (a) Write three methods to prevent rusting of iron. 3
 (b) Give example of a non-metal which is
 (i) Good conductor of electricity
 (ii) has lustre. 2